

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни “Організація екскурсійної діяльності” для студентів за напрямом підготовки 6. 020302 “Історія”.
” ____ ” _____, 2016 р. - 14 с.

Розробник: Білик Вікторія Андріївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри
всесвітньої історії.

Рецензент: Трофімук-Кирилова Тетяна Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент.

**Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
всесвітньої історії.**
протокол № 1 від _____ 2016 р.
Завідувач кафедри _____ (Карліна О. М.)

**Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією історичного факультету**
протокол № 1 від _____ 2016 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету _____ (Карліна О. М.)

**Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**
протокол № ____ від ____ _____ 2016 р.

Вступ

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни “Організація екскурсійної діяльності” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму підготовки 6. 020302 “Історія”.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 1,5	Шифр і назва галузі знань: 6. 020302 Історія	вибіркова
	Шифр і назва напряму підготовки: 0203Гуманітарні науки	
Модулів: 3	Спеціальність: Історія	Рік підготовки: <i>третій</i>
Змістових модулів: 2		Семестр: <i>шостий</i>
ІНДЗ: <i>є</i>		Лекції: <i>14 год.</i>
Загальна кількість годин: <i>54</i>		Практичні (семінари): <i>10 год.</i>
Тижневих годин (для денної форми навчання):	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>бакалавр</i>	Самостійна робота: <i>16 год.</i>
Аудиторних: <i>1,5</i>		Індивідуальна робота: <i>14 год.</i>
самостійна робота: 1		Форма контролю: <i>залік</i>
індивідуальна робота: 1		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На сучасному етапі туристичний ринок потребує нових підходів до організації екскурсійної діяльності як одного з видів туристичного продукту. Туроператори, що створюють екскурсійний продукт, повинні мати свою оригінальну марку, враховувати споживчий попит та диференціацію обслуговування (в т.ч. появі нових екскурсійних об'єктів, різноманітності екскурсійного продукту). Формування кадрів туристичної організації – процес відтворення і виховання кваліфікованих фахівців, які у повному обсязі відповідають вимогам щодо технології обслуговування туристів і екскурсантів. Важлива роль при цьому належить підготовці менеджерів туристичної індустрії, екскурсоводів; якісної розробки самої екскурсії, оволодінню методикою і технікою її проведення.

Мета навчальної дисципліни: набуття майбутніми фахівцями загально-професійних та спеціальних знань з теорії та організації екскурсій, які є складовою туристичної діяльності і одними із дієвих засобів пізнання рідної країни, що сприятиме відродженню історичної пам'яті нації та духовності, вихованню національної гордості та любові до батьківщини, формуванню гармонійно розвиненої особистості, прищепленню загальнолюдських цінностей у студентів.

Завдання навчальної дисципліни:

виявлення особливостей розвитку екскурсійної справи в контексті еволюції туристичної діяльності;

визначення особливості створення інноваційного екскурсійного продукту;

розкриття механізмів управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах;

з'ясування організаційно-інституційних засад розвитку екскурсійної справи в Україні;

вивчення сутності сучасних інструментів маркетингу і менеджменту екскурсійної діяльності, моделі управління екскурсійною діяльністю на національному рівні.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ ТА УМІНЬ СТУДЕНТІВ

Студент повинен знати:

- особливості розвитку екскурсійної справи;
- основні поняття і терміни екскурсійної діяльності;
- зміст і особливості екскурсійної діяльності;
- необхідні передумови розвитку екскурсійної діяльності;
- сутність екскурсії та її складові.

Студент повинен уміти:

- володіти інструментарієм маркетингу і менеджменту екскурсійної діяльності;
- застосовувати модель управління екскурсійною діяльністю на національному рівні;
- застосовувати основні правила управління екскурсійною діяльністю на різних інституціональних рівнях;
- визначити основні властивості екскурсії;
- розробити механізм підготовки екскурсії.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 годин / 1,5 кредитів ECTS.

Форма навчання	Курс	Сем естр	Загальний обсяг годин	Кількість годин					Підсумковий контроль
				Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Консультації	
Денна	3	6	54	14	10	16	14	3	Залік

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Основи екскурсійної теорії

Тема 1. Теоретичні основи організації екскурсійної діяльності (2 год.).

Предмет, об'єкт, мета і завдання навчальної дисципліни „Організація екскурсійної діяльності”. Сутність екскурсійної діяльності. Теорія екскурсійної справи. Екскурсознавство, як наука. Роль екскурсійної практики в розвитку екскурсознавства.

Тема 2. Історія розвитку екскурсійної діяльності (2 год.).

Праобраз туризму в мандрівництві давнини (IX–XIX ст.). Початок організованого туризму, зародження і становлення екскурсійної справи (кінець XIX ст. – початок XX ст.). Створення централізованої системи управління туризмом (1920–1949 рр.). Відновлення і розвиток екскурсійної справи в повоєнній радянській Україні (50-80-ті рр. XX ст.). Екскурсійна справа на сучасному етапі.

Тема 3. Організаційно-інституційні засади розвитку екскурсійної справи в Україні (2 год.).

Державне регулювання туристичної і екскурсійної діяльності в Україні. Основи правового регулювання в екскурсійної діяльності. Загальні положення законодавства України щодо екскурсійної діяльності. Правовий статус екскурсанта. Страхування, медична допомога, забезпечення безпеки при організації туристичної і екскурсійної діяльності. Організація підприємства в сфері надання екскурсійних послуг. Організаційно-правові

основи функціонування екскурсійних установ. Міжнародні правові акти з регулювання туристичної і екскурсійної діяльності.

Тема 4. Інструментарії сучасного менеджменту екскурсійної діяльності (2 год.).

Загальні і основні положення вдосконалення екскурсійної діяльності в контексті Державної програми розвитку туризму в Україні. Структура Державної програми розвитку туризму в Україні. Концептуальна модель господарювання в сфері екскурсійного обслуговування на національному рівні. Ключові аспекти, на яких ґрунтується модель управління екскурсійною діяльністю на національному рівні в сучасних умовах. Організаційно-управлінські особливості реалізації екскурсійної діяльності.

Тема 5. Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах (2 год.).

Сучасний маркетинг – орієнтація на споживача. Маркетинговий комплекс у сфері послуг. Маркетинг у сфері екскурсійного обслуговування. Специфічні риси екскурсійних послуг як фактор маркетингу екскурсійного продукту. Основні етапи аналізу маркетингового середовища для туристичної і екскурсійної діяльності. Управління асортиментом екскурсійного продукту. Методична робота екскурсійних установ як складова маркетингової діяльності. Диференційований підхід до просування і збуту екскурсійного продукту та екскурсійного обслуговування. Маркетинговий аналіз середовища екскурсійної діяльності. Ціна і ціноутворення в туризмі і екскурсійному обслуговуванні. Умови ціноутворення екскурсійного обслуговування. Фактори ціноутворення в туризмі.

Змістовий модуль 2. Екскурсія та екскурсійний метод пізнання.

Тема 6. Екскурсія, її сутність, функції, основні види (2 год.).

Рекреаційна і туристична діяльність. Рекреаційна і туристична сутність екскурсії. Екскурсія в системі рекреаційної і туристичної діяльності. Екскурсія, як форма спілкування. Сучасна структура організації екскурсійної діяльності. Мета, завдання і форми проведення екскурсійної діяльності. Сутність екскурсійного процесу.

Поняття функція. Функції наукової пропаганди, інформації, організації культурного дозвілля, розширення культурно-технічного кругозору, формування інтересів людини. Поєднання двох і більше функцій в екскурсії. Особливості функції екскурсії для різних груп екскурсантів: для дітей та підлітків; для молоді; для дорослих людей; для інвалідів; для іноземних туристів.

Тема 7. Ознаки екскурсій і екскурсійний метод пізнання (2 год.).

Ознаки екскурсії (загальні, специфічні). Поняття „метод”. Види методів діяльності людини. Екскурсійний метод пізнання, його значення, мета і завдання. Особливості і головні вимоги до екскурсійного методу пізнання. Гідізм в екскурсійній діяльності. Виявлення сучасних положень діяльності екскурсійних закладів щодо організації екскурсійного обслуговування. Екскурсія як метод пізнання. Сукупність уявлень: пізнання об’єкту; уявлення пов’язані з мисленням та ін. Індуктивний і дедуктивний методи пізнання в екскурсіях. Закони та вимоги логіки. Завдання логічних суджень. Значення логіки в підвищенні ефективності екскурсії.

Екскурсія як педагогічний процес.

Компоненти педагогічної діяльності екскурсорова. Поєднання завдань навчання та виховання. Педагогічна техніка, її основні елементи. Використання методів привчання, вимоги, заохочення, переконання в екскурсії.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назва теми	Аудиторні та позааудиторні заняття (денна форма)					Усього
		Лекції	Практичні заняття	Самост. робота	Інд. роб.	Консультації	
Змістовий модуль 1. Основи екскурсійної теорії							
1.	Теоретичні основи організації екскурсійної діяльності.	2		2	2		6
2.	Історія розвитку екскурсійної діяльності.	2		2	2		6
3.	Організаційно-інституційні засади розвитку екскурсійної справи в Україні.	2		2			4
4.	Інструментарії сучасного менеджменту екскурсійної діяльності.	2		2	2		6
5.	Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах.	2		2	2		6
6.	Розвиток екскурсійної справи в Україні.		4	2	2		6
Змістовий модуль 2. Екскурсія та екскурсійний метод пізнання.							
7.	Екскурсія, її сутність, функції, основні види.	2		2			4
8.	Ознаки екскурсій і екскурсійний метод пізнання.	2		2	2		6
9.	Класифікація екскурсій. Тематика і зміст екскурсій.		4				4
10.	Показ і розповідь в екскурсії.		2		2		4
11.	Поєднання показу та розповіді в екскурсії.		2				2
	Разом	14	10	16	14		54

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Кількість годин
Основи екскурсійної теорії.		
1.	Розвиток екскурсійної справи в Україні. 1. Історичні коріння екскурсійної справи. Відомості про Україну у працях античних авторів. 2. Зародження і становлення екскурсійної справи в Україні: а) екскурсійна справа на українських землях у XIX–XX ст.; б) екскурсійна робота у сучасній Україні. 3. Екскурсійна діяльність на Волині.	4
2.	Класифікація екскурсій. Тематика і зміст екскурсій. 1. Класифікація екскурсій, принципи і критерії класифікації. 2. Тематика екскурсій, як сутність тем. Назва та композиція екскурсій. а) визначення тематичної екскурсії, її завдання. Визначення композиції екскурсії.	2

	<p>б) ведуча підтема в екскурсії, її роль в екскурсіях. Назва екскурсії.</p> <p>3. Класифікація екскурсій.</p> <p>а) тематичні та оглядові (історичні, археологічні, мистецтвознавчі, літературні, музейні, краєзнавчі, природознавчі, країнознавчі, виробничі та ін.);</p> <p>б) за складом учасників;</p> <p>в) за місцем проведення та способом пересування;</p> <p>д) за тривалістю та формою проведення.</p>	
3.	<p>Показ і розповідь в екскурсії.</p> <p>1. Показ – основний елемент екскурсії, його сутність. Види показу на екскурсії і його особливості. Ступені показу в екскурсії.</p> <p>2.Методика послідовної діяльності екскурсовода при показі об'єктів.</p> <p>3.Сутність розповіді на екскурсії, основні вимоги, особливості.</p> <p>4. Трансформація усної розповіді до зорових образів.Індивідуальні особливості мови екскурсовода.</p>	2
4.	<p>Поєднання показу та розповіді в екскурсії.</p> <p>1.Показ і розповідь – два головні елементи екскурсії, їх поєднання.</p> <p>2. П'ять рівнів процесу становлення екскурсії.</p> <p>3.Зв'язок трьох компонентів екскурсії – основа активності показу і розповіді.</p>	2

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу по кожній темі та навчальної літератури з переліку рекомендованої викладачем літератури відповідно до структури навчальної дисципліни. Загалом на самостійну роботу виділено 16 годин.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Роль екскурсійної практики в розвитку екскурсознавства.	2
2.	Екскурсійна справа в Україні на сучасному етапі.	4
3.	Загальні положення законодавства України щодо екскурсійної діяльності.	4
4.	Екскурсія в системі рекреаційної і туристичної діяльності.	4
5.	Екскурсія як метод пізнання.	2
Разом		16

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

1. Стародавні мандрівки як початки екскурсійної справи.
2. Історія екскурсійної справи в Україні.
3. особливості становлення та розвитку екскурсійної справи в Україні в міжвоєнний період.

4. Відомі українські мандрівники XIX ст.
5. Розвиток екскурсійної справи в західноукраїнських землях.
6. Види туристсько-екскурсійних організацій.
7. Діяльність Асоціації екскурсіводів України.
8. Екскурсія в системі рекреаційної і туристичної діяльності.
9. Класифікаційна система екскурсій.
10. Історико-культурний заповідник «Старе місто».
11. Вулиці і площі старого Луцька.
12. Пам'ятні місця Луцька.
13. Історія назви «Луцьк».
14. Туристичні об'єкти області: палац Радзивілів в Олиці.
15. Туристичні об'єкти області: маєток Ліпінських в Затурцях.
16. Туристичні об'єкти області: древні культові будівлі.
17. Туристичні об'єкти області: Зимненський монастир.
18. Волинські стежки Ігоря Стравінського.
19. Юзиф Ігнаци Крашевський про Волинь.
20. Музеї Волинської області.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У ході вивчення навчальної дисципліни “Організація екскурсійної діяльності” для передачі великого масиву інформації (факти, висновки, оцінки) застосовується пояснювально-ілюстративний метод; при розгляді окремих питань використовується метод проблемного викладу. При самостійному вивченні студентами джерел та літератури застосовується дослідницький метод. Наочні методи (ілюстрування, показ) дають можливість студентам краще засвоїти новий матеріал. При вивченні проблемних питань застосовуються дискусійні методи.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

10. МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

З метою діагностики успішності студентів використовуються:

- усне опитування на семінарських заняттях;
- тематичні письмові самостійні роботи;
- письмові контрольні роботи;
- виконання тестових завдань;
- співбесіди на консультаціях;
- залік, як підсумковий засіб діагностики успішності.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

- поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 50 балів);
- модульна контрольна робота (максимум 50 балів).

Поточний контроль (мах. 40 б.)			Модульний контроль		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	

12 балів як середнє арифм. + 3 балів за активність	12 балів як середнє арифм. + 3 балів за активність	10	50	30	100
--	--	----	----	----	-----

До поточної модульної оцінки додаються бали за активну навчальну діяльність протягом семестру:

- 8 балів додаються, якщо на 75% практичних занять студент отримав позитивну оцінку або доповнення;
- 3 бали додаються, якщо на 25 % практичних занять студент отримав позитивну оцінку або доповнення.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на практичних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними; відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні»
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь
	3	Студент намагається аналізувати на основі побутових знань і навичок; виявляє окремі властивості, спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру, за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, провести за зразком економічні розрахунки; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність предмета, може дати визначення економічних понять, категорій, однак із помилками, впевнено працювати з підручником, самостійно оволодіти частиною навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але висновки не логічні, не послідовні
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, економічні ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути

		правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами
Достатній (алгоритмічний-дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, вміє наводити свої власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити, самостійно користуватися додатковими джерелами, правильно використовувати термінологію, скласти прості таблиці, схеми
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює суспільні події в державі і за рубежом, вміє аналізувати, робити висновки до економічних розрахунків; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, однак із деякими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і захистити його положення
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує економічні знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, чітко тлумачить економічні поняття, формулювання законів, нормативних документів, може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички
Високий (творчий професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних умовах, ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки, практично оцінює окремі нові факти, явища, процеси, самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання, може сприймати іншу позицію як альтернативну, знає суміжні дисципліни, використовує знання, аналізуючи економічні явища
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію, самостійно вивчити матеріал, визначити програму своєї пізнавальної діяльності, знаходити інформацію в газетах, журналах, публікаціях, Інтернеті, мультимедійних програмах тощо, оцінювати економічні явища в суспільстві, виявляє свою життєву позицію

	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, використовує широкий арсенал засобів доказів своєї думки, розв'язує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, виконує науково-дослідну роботу, логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує Інтернет, моделює економічні ситуації в нестандартних умовах
--	----	---

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на контрольних роботах

1 бал – студент може розрізнити об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи, мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.

2 бали – студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт навчання, виявляє здатність елементарно викладати думку, може відтворити кілька термінів, явищ, без зв'язку між ними; повинен вибрати вільний варіант відповіді.

4 бали – студент має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу; здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну дію, описує явища, процеси без пояснень причин; за допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтуються в поняттях, має фрагментарні навички в роботі з підручником, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі, здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу.

6 балів – Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати, орієнтується в хронології, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні.

8 балів – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами.

10 балів – студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади та підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; самостійно користується додатковими джерелами; частково контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; складає таблиці та схеми.

12 балів – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.

14 балів – студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при

оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу.

16 балів – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

18 балів – студент володіє узагальненими поняттями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них.

20 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Не зараховано (з можливістю повторного складання)

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Зародження та розвиток екскурсійної справи у давнину.
2. Історія екскурсійної справи в Україні.
3. Види туристсько-екскурсійних організацій.
4. Діяльність Асоціації екскурсоводів України.
5. Міжнародні правові акти з регулювання туристичної і екскурсійної діяльності.
6. Нормативно-правова база екскурсійної діяльності Екскурсознавство як наука.
7. Маркетинг у сфері екскурсійного обслуговування.
8. Екскурсія в системі рекреаційної і туристичної діяльності.
9. Мета, завдання і форми проведення екскурсійної діяльності.
10. Сутність і значення екскурсійної методики.
11. Сутність і значення екскурсійної теорії.
12. Роль екскурсійної практики в розвитку екскурсознавства.
13. Основні види комерційної діяльності туристсько-екскурсійних організацій.
14. Основні функціональні напрями роботи туристсько-екскурсійного підприємства.
15. Гідизм в екскурсійній діяльності.
16. Поняття екскурсія. Види екскурсій.
17. Схема і завдання екскурсійного процесу.

18. Екскурсія як один з видів туристичних послуг.
19. Екскурсія як педагогічний процес.
20. Основні функції екскурсії.
21. Ознаки екскурсії.
22. Додаткові ознаки для різних видів екскурсій.
23. Екскурсійний метод, його значення мета та завдання.
24. Особливості екскурсійного методу в порівнянні з іншими методами пізнання.
25. Класифікаційні ознаки екскурсій, їх розгорнута характеристика.
26. Особливості проведення тематичних екскурсій.
27. Особливості проведення оглядових екскурсій.
28. Види показу на екскурсії і його особливості.
29. Функції екскурсій.
30. Показ і розповідь – два головні елементи екскурсії, їх поєднання.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

1. Закон України “Про туризм” від 15 вересня 1995 р. № 324/95-ВР.
2. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2007. - 464 с.
3. Бабарицька В.К., Малиновська О.Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, забезпечення турпродукту: Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2004. – 288 с.
4. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2001. – 395 с.
5. Довженко Г. П. Экскурсионное дело: учебное пособие / Г.П. Долженко. – Ростов н/Д: Феникс; М.: ИКЦ «МарТ», 2009. – 272 с.
Емельянов Б.В. Экскурсоведение: Учебник. -5-е изд. –М.: Советский спорт, 2004. -216с.
6. Емельянов Б.В. Проблемы повышения качества экскурсионной работы // Формы и методы повышения эффективности и качества обслуживания туристов и экскурсантов / Материалы Всесоюзной конференции, состоявшейся в Минске в декабре 1977 г. - М.: ВЦСПС, 1979. – С. 87-91.
7. Емельянов Б.В. Организация экскурсионной работы: методика, опыт., М., Профиздат, 1984.
8. Історія екскурсійної діяльності в Україні: Навч. посібник. / [В.К. Федорченко, О.М. Костюкова, Т.А. Дьорова та ін.] – К., Кондор. – 2004. – 166 с.
9. Илюхин М.М. Особенности и средства показа в экскурсии. Методические рекомендации. М., Турист, 1982. – 168 с.
10. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: Книги - XXI, 2003- 300с.
11. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) - 4-е вид., перероб. та доп. –К.: «Альтерпрес», 2005. - 436с.
12. Любіцева О.О., Панкова Є.В., Стафійчук В.І. Туристичні ресурси України. Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2007. - 369 с.
13. Любіцева О. О. Методика розробки турів : навч. посіб. / О. О. Любіцева. – К. : Альтерпрес, 2003. – 104 с.
14. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг : [підруч.] / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. – К. : Знання, 2008. – 661 с.
15. Мальська М. П. Туристичний бізнес : теорія та практика : навч. посіб. / М. П. Мальська, В. В. Худо. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 424с.
16. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навчальний Посібник. –Київ: Центр навчальної літератури, 2004. -272с.

17. Михайліченко Г. І. Практика організації туристичних подорожей: навч. посібник / Г. І. Михайліченко. – К. : КНТЕУ, 2003. – 156 с.
18. Нормативно-правові акти України з питань туризму: Збірник законодавчих та нормативних актів / Упоряд. М.І. Камлик. –К.: Атіка, 2004. -464с.
19. Окладникова Е.А. Международный туризм. География туристических ресурсов мира. Учебное пособие. –М., СПб.: ИФК Омега-Л; Учитель и ученик, 2002. -384с.
20. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство : навч. посіб. / Є. В. Панкова. – К. : Альтерпрес, 2003. – 352 с.
21. Петранівський В. Л. Туристичне краєзнавство : навч. посіб. / В. Л. Петранівський, М. Й. Рутинський; за ред. проф. Ф.Д. Заставного. – К. : Знання, 2006. – 550 с.
22. Плахова Л.С. В помощь экскурсоводу. Сборник методических и справочных материалов. М., РМ АТ, 1998. – 230 с.
23. Пасечный П.С. Туризм и экскурсии. М., Турист, 1982.
24. Рутинський М. Й. Географія туризму України : навч. метод. посіб. / М. Й. Рутинський. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 160 с.
25. Савина Н.В. Экскурсоведение: уч.пос. / Н.В. Савина. – Минск: БГЭУ, 2009. – 256 с.
26. Сокол Т.Г. Основы туристической деятельности: Пособие / За заг. Ред. В.Ф. Орлова. –К.: Грамота, 2006. – 246 с.
27. Туристичні послуги в Україні /зб. норм. актів/. – К.: Юрінком Інтер, 2008 – 320 с.
28. Українсько-російський словник термінів і понять з географії туризму і рекреаційної географії / О.О. Бейдик. –К.: РВЦ „Київський університет”, 1997. -300 с.
29. Усе про облік та організацію туристичної діяльності. –4-те видання перер. і доп. - Х.: Фактор, 2007 – 272 с.
30. Федорченко В.К., Дворова Т.А. Історія туризму в Україні: навч. посіб./ Передм. В.А. Смолія. –К.: Вища шк., 2002. -195с.
31. Федорченко В.К., Мініч І.М. Туристський словник-довідник (навчальний посібник). –К.: Вища шк., 2000. – 160с.
32. Чагайда І.М., Грибанова С.В. Экскурсоведение: Навчальний посібник / І.М. Чагайда, С.В. Грибанова. – К.: Альтерпрес, 2004. – 240 с.
33. 500 чарівних куточків України, які варто відвідати / Укл. Лагунова Т.І., Кашуба Ю.В. –Харків: Книжковий клуб „Клуб Сімейного Дозвілля”, 2007. – 416с.

Інформаційні ресурси

1. Все про туризм www.tourlib.columb.net.ua
2. Мир путешествий и приключений www.outdoorukrain.com
3. Мандруємо Україною www.ukrmandry.com.ua
4. Наш край www.nashkray.kiev.ua